

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice števil. 16. — Z urednikom se mora govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati: Šeststopenjska petit-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Velja za Ljubljano v upravnisti: za celo leto 6 gl., za pol leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gl., za četrt leta 2 gl. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 264.

V Ljubljani v sredo, 18. novembra 1885.

Tečaj II.

Srbsko-bolgarska vojska.

Brzo in skoro neovirano prodira dalje srbska vojska. Pretekli so komaj trije dnevi, odkar se je napovedala vojska, a že se poroča z bojišča, da se v par dneh odloči o usodi glavnega mesta — in z njim je tesno zvezan izid vojske. Vedelo se je skoro z vso gotovostjo že naprej, da se mlada, neizvežbana, naglo iz raznih elementov sestavljena bolgarska vojska ne bode mogla uspešno braniti mnogobrojnejšim, dobro urejenim, izborno oboroženim, vojske vajenim srbskim četam; razen tega pa je zadel bolgarsko vojsko še hudo ukaz ruskega carja, kateri je poklical v domovino ruske, v bolgarski vojni službe častnike; in ti častniki bili so duhoviti vodje, katerim je že marsikdaj počrnil smodnik obraz. A s hrabrostjo, pogumom in dobro voljo se v vojski le malo opravi, za vojno treba vojakov, in takih nima niti Bolgarija niti Rumelija. Srbi so, dejali bi, skoro vsi za vojno sposobni. Srbi so junašk kmetski narod, kateri se je vedno bojeval, bojeval srečno in nesrečno, a bojevati se je moral skoro neprestano ter se navadil vojske. Bolgari pa skoro štiristo let niso imeli se boriti v pravi vojski, mirno so tačas skoro neprestano prenašali tuje gospodstvo. V letu 1876. unel se je pač pri njih upor, a pustili so se krvavo mesariti od Turkov. Odvabili so se torej vojske.

Bolgarska vojska moč bila je preslaba nasproti srbski — to bilo je jasno, vendar nismo pričakovali, da bode na obeh cestah v Sofijo tako neovirano Srbom pot odprta, saj je bil vendar del časa že vsak preverjen, da je med Srbijo in Bolgarijo vojska neizogibljiva in to vedeli so tudi Bolgari, zaradi tega je pač vsakdo pričakoval, da si vsaj nekatere važnejše točke na cestah, ki pe-

ljeta čez Caribrod in Trn v Sofijo, utrdijo, kjer bi zadrževali sovražnika ter imeli časa dovolj, obdati z nasipi Sofijo. Kakor pa posnemljemo iz dozdanih poročil z bojišča, se to ni zgodilo, kajti Srbi prodirajo skoro neovirano dalje, le tu in tam zmagati jim je bilo v malem boju. Gotovo neizbrisljivo napako zakrivali so Bolgari, ker so vojaški nekako zapustili Bolgarijo ter obrnili večjo svojo pozornost na Rumelijo. Bolgarske čete umikati se morajo številnejšim srbskim, da si, kakor nam poroča brzojav iz Sofije in potrjujejo tudi poročila iz Belgrada, da si se Bolgari bijejo hrabro in imajo Srbi obile izgube. Brzojavke z bojišča, iz bolgarskega vira priznavajo, da je položaj resen in da se v nekaterih dneh že odloči o usodi Sofije.

Poročila iz srbskega vira z bojišča pa so jako pičla; trdovratno molči telegraf o premikanju srbske vojske in niti o nje zmagah ne ve ničesar povedati. Čudno sicer to ravno ni, gotovo so pri tem merodajni vojni oziri. Dozdanje premikanje srbske vojske vršilo se je po dobro preudarjenem vojnem načrtu. Glavni cilj srbske vojske je Sofija. Na dveh progah prodirajo Srbi proti njej. Jeden oddelek gre na cesti čez Dragoman in Slivnico proti glavnemu mestu, drugi pa čez Trn proti Brezniku in Perniku, od koder se najbrže obrne na cesti proti severovzhodu tudi proti Sofiji. Oba oddelka sta v vedni zvezi, in do zdaj se je njijina operacija po polnem posrečila. Včerajšnji brzojav nam je poročal, da se Bolgari zbirajo pri Slivnici, da hoté tja spraviti vso svojo vojno moč ter poskusiti ovirati sovražnika; včeraj pričakoval se je napad Srbov na Slivnico. Ko to pišemo ni nam še znano, se je-li vršil boj, in kako se je izvršil. Slivnica je slednja pozicija pred Sofijo, katero je možno braniti z nekolikim uspehom. Tu so torej

zbrali Bolgari svoje sile, tu sim podal se je tudi knez, da se udeleži bitke, katera bode ne le usodna Sofiji, marveč najbrže tudi knezu in njegovemu prestolu. Če si Srbi osvojijo Slivnico, nič jih več ne ovira na poti v Sofijo. Kar se tiče drugega oddelka srbske vojske, ki gre čez Trn proti Brezniku in Perniku, tudi najbrže ne bode imel mnogo opraviti z Bolgari; če se jim pri Perniku tudi ustavijo Bolgari, junaško se boreči, premogla jih bode srbska izvežbanost in mnogoštevilje. Odprla se jim bode cesta v Sofijo. Morda nam danes prinese brzojav že poročilo, da se je v bitki odločila usoda Bolgarije in njenega kneza.

Belgrad, 17. novembra. Srbi napali so včeraj zvečer sotesko pri Dragomanu ter si osvojili po krvavem boju prvo pozicijo. Trn osvojili so si danes Srbi po hudem boju; dobili so dva topova ter zajeli več vjetnikov. Izgube so na obeh straneh znatne. Glavni tabor je v Caribrodu. Pri Slivnici se danes pričakuje glavna bitka. Knez bolgarski je tja došel. Ob Timoku stoji batalijon Bolgarov. Prostovoljci so se udali. Navdušenost srbskih čet je velika. Sploh se misli, da pridejo kmalu pred Sofijo.

Belgrad, 17. novembra. Srbske čete so dne 14. t. m. prestopile bolgarsko mejo ter bolgarske predstraže na vseh točkah potisnile nazaj; ob 5. uri zvečer so si srbske čete osvojile Caribrod. Vkupne izgube od začetka vojske znašajo v srbski vojni 200 ranjencev, med temi 2 častnika, 50 mrtvih, med temi 1 častnik. Srbske čete na vseh točkah dalje prodirajo.

Slivnica, 17. novembra. Knez je popoldne sim došel. — Srbi imajo shod soteske pri Drago-

Listek.

Prokleta!

(Roman Spisal Emile Richebourg; po E. Vacanovi predelavi prosto poslovenil Janko Loban.)

(Dalje.)

7

Po malem odmoru nadaljuje Lucila: „Edina oseba, katera mi je udana in zvesto ostala na strani ob moji nesreči, bil je Rouvenat; in Rouvenata sta rešila ti in moj sin? Kako hvaležna sem Bogu! Otrok je plačal za svojo mater! Pa kje je zdaj, kje je zdaj?“ — „V Parizu, Lucila. On še ne vé, da je Lucila Mellier njegova mati; vé samo to, da je sin umorjenčev. Rouvenat je zdaj pri njem, da mu pové popolno resnico in da ga sim privéde, kjer mladeniča željno pričakuje ga sim premoženja.“ — „O, moj oče hoče to storiti? To je prav, Jean Renaud, to je prav!“ klikne ganena. — „Zdaj vam izvestno vse odpusti. Oba Parizla, malopridnika, bota gotovo vsa zelena same nevoščljivosti, ker ne pride premoženje v

njijne roke. Raji naj bi se ja bilo kaznovalo za zločin, ki sta ga izvršila. Nevarna sta zmerom.“ — „Gotovo. In prav v bližini sta. Vsako noč se vlačita okoli seuillonske pristave; gotovo namerjata zopet izvesti kako hudobno delo! Jean Renaud, ali veste, da je Fran Parizel ves zaljubljen v vašo hčerko? Da bi brutalni svoji strasti zadostil, lahko vse stori! Jean Renaud, čuvajte svojega otroka, dokler je Rouvenat z doma!“

Jean Renaud stisne pesti.

„Malopridnik naj si upa mojega otroka le dotakniti se, zadušim ga kakor psa!... Pa ne govoriva več o tem hudobniku! Lucila, ali hočete, da vas se to noč peljem k vašemu očetu?“ — „K njemu?! Ne! ne!“ déje zganivši se. — „On obžaluje svoj čin! Vas ne proklinja več, mariveč slepo svojo besnočo, katera vam je življenje razdejala! On se je moral za svoje zlodejstvo strašno pokoriti! Pekoča vest in žalost sti naredili iz njega mučenika. Ali ste ga kedaj videli, kar ste se vrnili?“ — „Samo enkrat... od daleč?“ — „Ali se vam ni zdel zelo spremenjen?“ — „Da, zelo spremenjen!“ — „Jacques Mellier je le senca samega sebe!“ — „Vi tedaj mislite, da me zopet

vzprejme?“ — „Saj vam pravim, da ga kes mori, kes, da je bil tako trdosrčen proti vam! On vas vzprejme z odprtimi rokami, in kakor vas je nekdanj klel, tako bo vas sedaj blagoslavljal! Onega dne, ko vas je spodil, bil je ves iz sebe. Odpustite mu! Saj vas je nekdanj oboževal! Mislil je, da mu je ljubezen umrla; a niti umaknila se mu ni iz srca! Ali more sploh ljubezen očetova do lastnega otroka ugasniti? Ne!...“

Uboga ženska je tiho jokala.

Potem izpregovori komaj slišno: „Jean Renaud, prisegla sem nekdanj, da se ne povrnem več pod streho očetove hiše; pa beda je upognila moj ponos! Nemam več niti moči niti volje. Mene je ponižal Bog bolj kakor katero drugo žensko; a zdaj se me je usmilil. Moj sin živi, svojega sina b dem zopet videla! Vi ne morete umeti, kaj občutim pri tej misli! Zopet imam v očeh solze, veselja solze, moja duša je zopet razsvetljena, jaz zopet prosteje dišem, jaz se nádejam, jaz živim! — O Bog, kako lepa je noč! Zopet gledam zvezde nad svojo glavo, zdi se mi, kakor bi se mi vesele nasmihovali! O Gospod, o Gospod, bodi češčen na vekomaj!“ — „Amen, amen!“ dé Jean Renaud.

manu zaseden. Bolgari so do zdaj izgubili osemsto mrtvih in ranjenih. Rumelijske čete so zvečer došle. Goji se nadeja, da se bode Slivnica navzlic manjšemu številu bolgarske vojne krepko upirati mogla sovražniku. Sicer se v treh dnevih zbere okolo Sofije zadostno število čet, da se prične ofenziva.

Sofija, 18. novembra. Včeraj ob jutranjem svitanju napali so Srbi od desne in leve Slivnico z mnogobrojnimi četami, a Bolgari so jih na obeh straneh odbili. Na to so Bolgari napali Srbe ter jih podili pet kilometrov daleč. Srbov je mnogo palo; Bolgari ujeli več Srbov.

Naši posli.

(Nujno socijalno vprašanje.)
(Dalje.)

Da si prihranijo nekaj novcev, navdušujejo slabotne nedorasle posle za težka opravila, češ, da tako močnih in marljivih poslov ni na daleč okrog itd.

Siromašna, nepopačena mladina čuje prerada tako pohvalo in je ponosna nánjo. Trudi se torej nenaravno v pretežkem delu, dokler ne omaga navadno in si pokvari zdravje za vselej — ki je edino njeno premoženje.

Večje pregrehe in nebokričeče krivice proti siromaštvu, ki je izročeno v njeno varstvo, ne poznamo, kot je jednaka, ki zasluži najostrejo kazen.

Dolžnost in potreba za odgojo dobrih poslov je dalje tudi ne samo marljiva delavnost, temveč tudi primeren počitek in v počitku skrb za pošteno in koristno razveseljevanje.

Vsak človek, najbolje pa oni, ki se bavi s težkim telesnim delom, potrebuje neizogibno duševnega razvedrenja in zabave. In ravno prosti čas je navadno strup poslom in delavcem sploh.

Mi sodimo, da bi ne bilo cenejega in bolj primerne razveseljevanja v nedeljah in praznikih našim poslom, kot čitanje poučnih in zabavnih knjig.

Za malo krajcarjev, ki bi jih daroval posamezen ali morda gospodarji sami, naročali bi si posli posamezne srenje več iztisov knjig družbe sv. Mohorja, ali kak poučen časopis. Kako bi se izkušali lahko v taki zabavi, kedo več vé, kedo je več čital, kedo to ali ono bolje razumel. To bi bila prava duševna hrana našim poslom, se vé da, [v škodo našim — krčmarjem, ki prodajajo za drag denar siromaku trpinu — strup, žganje, da pozablja v njem svoje gorjé.

Glavna stvar v poselskem vprašanju je skrb za starost, za bolne in onemogle posle.

Varčnost in zopet le varčnost tudi v največjem uboštvu je edino sredstvo zoper nezgode na stare dni, odgovarja se nam sploh v tej zadevi.

A svetovati je lažje, kakor izpolnjevati svete. Štediti v revščini je največja umetnost.

— „A danes se nočem še povrniti v hišo svojega očeta, Jean Renaud! Še-le onega dné, ko me tam vzprejme moj sin, hočem stopiti z vami pod pazduho v očetovo hišo! Leon in Rouvenat morata me pozdraviti na pragu do mojega očeta! Dotlé pa ne sme nobeden slutiti, da še živim! Hočem se še skrivati solncu v zavetnem temnem gozdu in po noči se lahko shajava, vrlí Jean Renaud, da se pogovarjava o tém in ónem. V treh dneh se Rouvenat lahko povrne z mojim otrokom; tri dni minejo hitro.“

„Ne, ne!“ zavrne jo Jean Renaud, „vi ne smete biti več brez strehe. Pridite z mano vsaj v ovčarsko hišo, tudi tam ste dobro skriti!“ — „Dobro, hočem vas ubogati, akoravno sem uže mesec dni navajena, živeti na prostem.“ — „Nesrečni otrok, od česa ste pa živeli v gozdu?“ — „Prva dva dni sem pila samo vodo; tretji dan pa me je glad tako mučil, da sem prežvekovala listje in korenike!“ — „Strašno! strašno!“ momlja Jean Renaud. — „Imela sem še nekoliko denarja. Da, še danes imam deset frankov. Lahko bi si bila v Fremicourtu, Sueure-u, Civry-u ali v Artemont-u kupila kruha, ali bi bila beračila, kar sem, ah! tolikrat storila, kar sem ločena od svojega otroka.“

Marsikateri bi tudi štedil rad, ko bi imel priložnost za koristno štedenje. Mnogo je bilo priložnosti do sedaj za izdavanje krvavo zasluženega denarja, a priročnih, varnih hranilnic nikjer.

Ni je slovenske vasi, kjer bi se ne zapravil lahko v slabi gostilni ali v prodajalnici nepotrebne lepotečja in slabega blaga denar, hranilnice pa se nahajajo le po glavnih mestih.

Spoznala je vlada to veliko nezgodo in ustanovila je zaradi tega poštno hranilnico.

Na vsaki pošti uloži zdaj najbolj ubožen človek svoj prihranek, da le iznaša en sam groš, ki se mu obrestuje redno, narašča in narašča v mali imetek — in ne izginja v prvem trenutku za mnogokrat nepotrebne stvari.

Poštno hranilnico so najboljši pomoček zoper poselsko bedo in najprimernejši navod k varčnosti tudi v uboštvu.

Skrajni čas je dalje tudi, da bi se osnovala v večjih srenjah poselske družbe, kakor so se uže na mnogih krajih delavske družbe. Vsak ud poselske družbe plačeval bi na teden ali mesec nekaj krajcarjev. Za ta denar zagotovila bi se mu pomoč v bolezni, ali kadar bi bil začasno brez službe. Tudi bi se oskrbovale lahko po taki družbi udom službe, ki bi bila bolj izvedena, kakor posamezni posli, ki sprejemajo v sili najbolj slabe ponudbe za skromna plačila.

Govorili smo tu o poslih, kako naj skrbé z varčnostjo za svojo bodočnost, kako naj si izboljšujejo sami svojo žalo usodo.

Brezvspešen bil bi naš pouk in svét, ako ne pomorejo gospodarji in gospodinjé v tej resni zadevi. (Konec prihodnjic.)

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Zasedanje delegacij se je včeraj dovršilo. V dopoludanski seji avstrijske delegacije se je sprejel okupacijski kredit in se potrdil konečni račun za 1883. l. Med sklepi obojnih delegacij ni bilo nobene diference.

Volitve v tržaški mestni zastop, katere so se imele pričeti vršiti dné 30. t. m., so se odložile za negotov čas.

V predvčerANJI seji hrvatskega sabora vložil je odsek, kateri je imel pregledati postavne načrte o upravni reformi, svoje poročilo. Razprave o njej prično se v teku tega tedna. Debata bode morda trajala kakih štirinajst dnij. Razen o reformnih predlogah imel se bode sabor baviti tudi z budgetom za bodoče leto. Najbrže bode zasedanje trajalo do Božiča.

Ogerska liberalna stranka hoče na vseh krajih prirediti slavnosti v čast jubileja ministerskega predsednika. Po mestih se bode priredila razsvetljava in iz nekaterih mest odidejo deputacije poklonit se svečarju.

A bala sem se, da bi me kdo ne spoznal! Raji sem hotela umreti od glada!“ — „Dva koraka od hiše očetove!“ zakriči Jean Renaud bolestno.

Ona globoko vzdihne.

„Saj nisem vedela, da me je Bog uže oprostil prokletstva, ki me je težilo! . . . Četrty dan sem srečala starega slepega berača Frémy-a iz Sueure-a z njegovim psom. Njegova bisaga je bila vsa polna kruha, in tudi nekaj sira in slanine je imel. Kupila sem polovico njegove zaloge. On je bil vesel, da je dobil nekoliko denarja, jaz pa sem bila preskrbljena za teden dnij. Ob jednom sva se bila dogovorila, da pridem vsak ponedeljek po noči v njegovo kočó ter mu nekoliko njegovih daril odkupim. In tako je prišlo, moj ljubi Jean Renaud, da nisem glada umrla.“ — „Uboga Lucila!“ — „In sedaj, Jean Renaud, kako je z mojim sinom? Ali ima kupčijo, ali službo? Kaj ga je vodilo v ta kraj?“

Jean Renaud ji razloži zgodovino njenega otroka in ji razodene, kako je vladala previdnost božja nad njim. V tem sta prišla do ovčarske hiše. Jean Renaud odpre duri, in oba vstopita. Jean Renaud naredi luč ter pelje Lucilo v drugo izbo.

Tuje dežele.

Nemški državni zbor otvori se jutri. Predloži se mu več in različnih postavnih predlog. V slednjem zasedanji rešeni zakon o živinski kugi se zopet predloži. Z veliko pozornostjo se pričakuje prestolni govor, osebito ker se od oficijoznih strani zagotavlja, da se bode državni zbor v prihodnjem zasedanji imel večkrat baviti z vnanjimi vprašanji.

Francoske vlade izjava, katera se je v ponedeljek prečitala v zbornici, odbija zapustitev Madagaskarja in Tonkinga, konstatuje finančialen primanjkljaj ter zahteva nove žrtve, da se uvede finančialno ravnotežje.

Angleška vlada izdala je do birmanskega prebivalstva proklamacijo, v kateri zagotavlja, da se nihče ne bode motil pri trgovini in se nihče žalil v veri. Buddhisem ostane kakor do zdaj na svojem mestu. Vsi birmanski častniki in uradniki ostanejo naj na svojih prostorih, če hote še na dalje zvesto spolnovati svoje dolžnosti. Prebivalci se opozarjajo, da se bode umor angleških vojakov strogo kaznoval. Proklamacija se skončuje z izjavo, da kralj Thibo ne bode več vladal dežele.

Vojašk poročevalec piše iz Aten: Pred kratkim se je še poročalo, da se rezervisti vračajo z velikim navdušenjem k orožju, a zdaj se zagotavlja, da se to ni zgodilo v glavnem okraji v Atiki, iz katere se do slednjega tedna še ni prijavilo 4000 rezervistov. Se ve da se mora ob jednom omeniti, da je ravno od tu največ prebivalcev v inozemstvu. — Grško prebivalstvo je zeló navdušeno za vojno; od vseh stranij dohajajo obila darila za vojne namene. V nekaterih krajih prirejajo se javni shodi, pri katerih se pobira za grško vojno.

Iz Carigrada se poroča v „Pol. Corr.“, da so turške priprave za vojno povsodi vzbudile veliko iznenadenje, ker so tako obsežne, da bi takih niti ne trebalo za eventualno operacijo v vzhodni Rumeliji in ob jednom proti Srbiji, Grčiji in Črni Gori. Sultan je hotel pokazati, da je Turčija še močna dovolj braniti se svojih sovražnikov. Kar pa turški vojni manjka, je dobro vodstvo in razen tega še denarnih sredstev.

Dopisi.

Iz Šiške, 16. novembra. (Izv. dop.) Minolo nedeljo priredila je naša delavna čitalnica za Martinovo nedeljo besedo s plesom v prostorih Koslerjeve zimske pivnice. Vspored bil je tako zanimljivo in srečno sestavljen, da smemo slavnemu odboru prav odkrito čestitati na dobrem ukusu. Program ni bil preobširen, a vender različen, tako da je vsak lahko našel kaj záse; ni čuda torej, da je privabil mnogo gostov, kateri so se živahno zabavali od večera do jutra.

„Ta izba je meni na razpolaganje; tukaj ste prav gotovi. Rad bi še danes izvedel, kaj ste doživeli od one zimske noči; pa vem, da ste trudni in slabotni. Torej pojte lepo počivat, in jutre. . .“ — „Jutre vse izveste, ljubi moj Jean Renaud. Lahko noč torej, lahko noč!“

Razideta se.

Jean Renaud leže na posteljo ovčarjevo zunaj. Lucila poklekne v svoji izbi ter vtopí se v pobožno molitev. . . .

8.

Bila je ena po polnoči. Jean Renaud je trdno spal. Lucila je bila ugasnila lampo. Predno pa ide počivat, hotela je še malo čistega zraka vživati. Zatorej odpre okno. Sloneč na njegovem okvirji, udá se nekaki sladki sanjavi omami. Naenkrat se zasliši šumot v nočno tišino. Lucila posluša. Prav v obližji čuje korake, potem neko šepetanje.

„Kdo more biti o tej uri tukaj?“ vpraša samo sebe. „Morda celó oba Parizla!“

Šepetalca sta stala za bližnjo vrtno sečjo in nista niti slutila, da se v ovčarski hišici kdo na-

Mnogo pohvale donelo je krepkim moškimi glasovom, a še več, mnogo več milodonečim glasovom brdkih pevk, osebno v Mendelssohnovi „Jesenska“. Okolo petnajst krasnih Šiškaric se je v kolo zbralo okolo pevovodje, zadelo so glasovi, in po dvorani ni bilo pohvale konec: še jedenkrat! dobro! dobro!

Da sta se gospoda Sohor in Pribil v Weberjevi „Euriante“, ouverturi za glasovir, 4ročno igrajoča odlikovala, mi skoro omenjati ne treba. Občinstvo jima je s ploskanjem izražalo zaslužen pohvalo. Gospod Sohor pa se je izkazal v Rodejevem VII. violini-koncertu tudi umetnika na goslih.

Vesela igra v 5 dejanjih: „Zamujeni vlak“ igrala se je povsem prav dobro ter vzbudila mnogo veselosti. Posebno pa se je odlikoval gosp. Gutnik (Peter, kmet iz Leščevja), gosp. Pelan (Martin, soseski sluga) in gosp. Bonač (župan). Ostale manjše vloge izvele so se zadovoljivo.

Mnogo zanimanja vzbudilo je med občinstvom berilo o „Mističnih prikaznih človeškega duha“, spisal dr. Vošnjak. Berilo čital je gospod Fran Drenik.

Tombola obnesla se je dobro, nje dobiček je precejšen, tako da sme odbor biti zadovoljen z njim; možno mu bode nekoliko pomagati nepopolni blagajnici. Čitalnici pa čestitamo na ugodnem uspehu ter želimo, da bi nam kmalu zopet pridila tak lep večer.

Z Dunaja, 15. novembra. (Shod obrtnih nadzornikov.) Pred nekaterimi dnevi sešli so se tu obrtni nadzorniki. Trgovinski minister je namreč izdal naredbo, naj se obrtni nadzorniki časih snidejo, da se dogovorijo o naredbah, katere treba ukreniti v obrambo delavskega stanja, ob enem pa da tudi poročajo osrednemu obrtnemu nadzorniku o svojih skušnjah.

Slednji shod obrtnih nadzornikov vršil se je v trgovinskem ministerstvu pod predsedstvom osrednjega obrtnega nadzornika, dvornega svetovalca dr. Migerke ter v prisotnosti sekcijnega svetovalca barona Weigelsperga ter ministerjalnega tajnika dr. Hasenörla. Tega shoda udeležili so se vsi nadzorniki, namreč gg.: Kulka (z Dunaja), Feierfeil (iz Budjejevic), Wehler (iz Prage), Malý (iz Liberce), Suda (iz Plzna), Czervenka (iz Brna), Menzl (iz Opave), Navratil (iz Levova), pl. Rosthorn (iz Bozena), Pogačnik (iz Gradca), Polei (iz Trsta).

Glede legislativne in upravne smeri predložil je obrtnim nadzornikom načelnik obrtnega oddelka, sekcijni svetovalec baron Weigelsperg, več vprašanj, od katerih hočemo najvažnejša omeniti.

Najprej se je stavilo vprašanje ter se obširno o njem razgovarjalo, ali naj se ukaz z dne 27. maja 1885 o izimni dovolitvi dvanajste delavske ure za jedno leto nekaterim obrtnikom še po-

haja. Navzlic temu sta se pogovarjala tako potihoma, da Lucila pri vsi svoji pozornosti ni mogla umeti, kaj razpravljata. Izvestno sta namerjala novo hudodelstvo. Lucila je morala izvedeti, kaj imata med seboj. Zmuzne se k malim vratom, katera so, kakor je vedela, vodila na vrt. Ta vrata so bila od znotraj zatvorjena z lesenim zapahom. Lucila ja odpre brez šuma, smukne na vrt ter zleze k seči. Tu leže v travo.

Proti najstari uri po noči, ko je na pristavi vse spalo, sešla se je bila rudečelasa Jera z lepim Franom, kakor se je to mnogokrat godilo. Mladi Parizel postal je bil že nevoljen.

„Zakaj mi dohajaš tako pozno?“ jezil se je. — „Jaz nisem kriva. Danes so bili dolgo na no-gah, ker je jutro Petrovo, in gospodar je dal ljudem vina, vse na čast Rouvenatu.“

„Kaj mene to briga! Ali se sploh ni nič zgodilo?“

„Da, včeraj je Rouvenat z Mardoche-em nad eno uro bil pri gospodičini. In zvečer je gospodičina bila vsa druga: vesela in živa!“

„Hudiča, kaj pomeni to? Moral bodem staremu postopaču gledati na prste! . . . — Pa to

daljša. Ravno tako se je korenito razpravljalo o vprašanju, ali naj se nekaterim tovarnam dovoli uporabljanje pomožnih delavcev in žensk pri nočnem delu. Trgovinskega ministra nasvet, da bi bilo morda ugodno, če se za nekatere skupine sorodnih obrtov uvede jednotni tovarniški red, sprejel se je z velikim zadovoljstvom. Glede vprašanja, je-li dovoljeno, oddajati, oziroma sprejemati surovino v izdelavanje domače industrije ob nedeljah, se je izreklo mnenje, da se to vprašanje ne more rešiti na splošno, marveč samo na konkretnih slučajih.

Obrtnim nadzornikom izročili so se tudi izkazi, v katere bodo zaznamenovali nezgode v tovarnah, obrtni nadzorniki pa so prosili, naj bi se tovarnarjem naročilo, da te nezgode naznanijo obrtnim nadzornikom. Glede principijelnega vprašanja o nadzoru tabačnih tovarn po obrtnih nadzornikih omenjal je sekcijni svetovalec baron Weigelsperg, da se dotični govori vršijo med ministerstvi za finance, notranje zadeve in trgovine.

Razne vesti.

— (Kako je smrt prišla) Rumunska kraljica Elizabeta, kakor pesnica znana pod imenom Carmen Sylva, sedela je nedavno v svojem stanovišču pri pisalni mizi; kar jej naznanijo, da želi dvorna dama, gospica Romalo, z njo govoriti. Jokajoča pade deklica pred kraljico na noge ter zakliče: „Pripovedovala sem svoji umirajoči materi o najnovejši pravljici Vašega veličanstva: „Kako je smrt prišla“, in danes, ko se uže bori s smrtjo, izrajuje neprenehoma željo, to pravljico iz ust Carmen Sylve slišati.“ Kraljica se vzdigne ter gre v bivališče dvorne dame. Prišedši v bolnišnico, vzame zvezek v roke ter prične s tihim glasom svojo pravljico čitati. Na enkrat pogleda kraljica bolnico, skoči prestrašena po konci, ovije ljubeznivo svojo roko okoli deklice ter jej reče: „Ona sedaj bolje vé, nego jaz, kako da je smrt prišla; ne kalive jej miru!“ Na to rahlo zatisne visoka gospa umrli oči ter potegne deklico saboj iz mrtvaške sobe.

— (Kolera na Francoskem.) Iz Pariza se poroča: Do sedaj smo molčali o vesti, da se je kolera pokazala v Brestu, ker smo pričakovali zanesljivih poročil. Sedaj pa se „Télégraphu“ iz Bresta piše, da so vesti o koleri le preresnične; in sicer razsaža ta kužna bolezen ne samo v Brestu, temveč tudi na mnogih krajih v Britaniji. „Imenujemo le“, piše se dalje, „mesta Quimper, Concerneau in Le Guil-dinec, kjer se je zadnji čas kolera razširjati pričela. V Quimperu umrlo je do sedaj okolo 12 ljudi. V drugih imenovanih mestih stanujejo večinoma ribiči, kojim je snažnost povsem neznana stvar. Koliko da jih je pa tukaj uže pomrlo se ne vé natanko.“ — Za sedaj hočemo še upati, da niso stvari tako črne, kakor jih „Télégraphe“ popisuje; a molčati se ne smé več, če je na vsem le trohica resnice.

ni še vse! Danes na vsegodaj je Rouvenat od-potoval v Pariz.“

Lepi Fran se vzravna in oči mu zabliščijo.

„Kaj? — Rouvenat je šel v Pariz?“

„Da!“

„Čudno, čudno! Kaj ima li tam opraviti?“

„Tega nihče ne vé! Danes je tudi gospodar poslal po beležnika Saint-Irunekega.“

„Po beležnika!“ zakliče lepí Fran ves po-parjen. Naenkrat se mu zasveti v možjanih. Nje-gov obraz prebledi in besen zaškriplje: „O, zdaj razumim vse! Blanche je vsa vesela, Rouvenat je šel v Pariz, Mellier je poslal po beležnika . . . Stvar je jasna!“

„Kaj misliš?“ povpraša rujavka boječe.

Lepi Fran jo srpo pogleda.

Rujavko groza obide ter plašna se umakne korak nazaj.

„Uže prav! uže prav!“ zahrplje on jeze se peneč: „Jaz hočem lepí nevesti prinesiti svojo čestitko!“

In suh nasmeh se razlegne iz njegovih ust.

(Dalje prihodnjic.)

Domače stvari.

Iz seje mestnega odbora ljubljanskega.

V Ljubljani, 18. novembra.

Mestni odbor ljubljanski imel je sinoči ob 6. uri redno javno sejo. Predsedoval je župan Grasselli, navzočih bilo je 22 mestnih odbornikov. Overovate-ljema zapisnika bila sta imenovana mestna odbornika Ledonig in Nolli.

Mestu odstopivšega mest. odb. inženirja gosp. Frana Žužeka bil je izvoljen v magistratni in vodovodni od-sek mest. odb. stavbeni svetnik Potočnik, v stavbin-ski odsek pa mest. odb. inženir Tomek.

Mest odb. Hribar utemeljeval je potem obširno svoj predlog, naj se ustanovi v Ljubljani šesta lekarna. Konečno je predlagal:

1.) Mestni zbor naj se načelno izreče za ustanovitev šeste lekarne v Ljubljani, katera se ima odpreti v Vodnikovi ulici, na cesarja Jožefa trgu, na górenji Poljanski cesti ali na Resljevi cesti.

2.) Povprašajo naj se v tej zadevi zdanji 5 lekarji, stalni mestni zdravstveni svet in zdravniško društvo v Ljubljani.

3.) Vse izjave naj mestni magistrat predloži po-licijskemu odseku, kateri ima v seji o tem poročati, kako naj dela za dovolitev šeste lekarne v Ljubljani.

O prvem predlogu unela se je daljša debata, ka-tere so se udeleževali župan Grasselli, mest. odb. dr. vitez Bleiweis-Trsteniški in Pakič ter iz-rekli mnenje, da je prvi predlog z drugim v proti-slovji, ker se vendar mestni odbor ne more prej načelno izreči za potrebo šeste lekarne, predno ni za-slišal raznih korporacij.

Podžupan Vaso Petričič mēni, naj bi se predlog tako spremenil, da se mestni odbor izreče še le tedaj za ustanovitev šeste lekarne, če se prej omenjene kor-poracije slagajo s tem predlogom.

Mest. odb. Velkovrh priporoča ustanovitev šeste lekarne, ker ima mnogobrojno prebivalstvo na Poljanah itd. predaleč do zdanjih lekarn.

Predlagatelj mest. odb. Hribar hoče na vsak način, naj se mestni odbor načelno izreče za potrebo šeste lekarne.

Pri glasovanju se prvi predlog z 11 proti 9 gla-sovom zavrže, oba naslednja predloga se vendar sprejmeta.

(Konec prihodnjic.)

— (Imenovanje.) Gosp. Fran Gaberšek, učitelj v Radečah, imenovan je nadučiteljem in vodjo četverorazredne ljudske šole na Krškem — V včerajš-njem listu urinila se nam je pri tem imenovanju po-mota, katera naj se blagovoli torej popraviti v zmislu današnje notice.

— (Národna čitalnica v Ljubljani) pri-redi „društveno besedo“ v nedeljo dne 22. novembra t. l. Vspored: 1.) Pl. Raab in Schramel — „Vindobona“, putnica; svira vojaška godba. 2.) Gjuró Eisenhut — „Spas brodara“, možki zbor. 3.) Balfé — „Ciganka“, ouvertura; svira vojaška godba. 4.) Stritar — „Pisarjev sin“; govori g. A. Jeločnik. 5.) Mil-löcker — Potpourri iz opere „Vojni mašnik“; svira vojaška godba. 6.) Knabl — „Pihaj vetrič“, četvero-spev; pojó gg. Pribil, Pelan, Valenta in Pa-ternoster. 7.) Eulenberg — „Prvikrat bije srce“; svira vojaška godba. 8.) Plesni venček. — Začetek ob 8. uri zvečer. — Pristop imajo le p. n. društveniki národne čitalnice.

— (Slovensko gledališče.) Danes zvečer, kot v predvečer imendana presvitla cesarice Elizabete bode v sijajno razsvitljenem gledališči slovenska pred-stava; igrali se bosta igri: „Moja zvezda“ in „V spanji“.

— (Za stenografe.) Za prihodnje zasedanje deželnega zbora sprejme se dobro izvežban slovensk stenograf. Natančneje se izve v pisarni deželnega odbora.

— (Od krajcarske podružnice „Národ-nega Doma“ v Ljubljani) došel nam je nasled-nji dopis: Nekaj opazk gg. poverjenikom, ki bi uteg-nile njihov posel še močnejše olajšati. Kakor je iz tiskanega navoda in iz uravnave knjižic samih razvidno, so knjižice preračunjene za 100 udov in na dōbo jed-

nega leta, oziroma 12 mesecev s krajcarskimi, oziroma z desetkrajcarskimi doneski, tedaj na pravilno prinašanje doneskov v posebnih obrokih. Skušnja nas pa uči in sploh znano je, da se dosti prostovoljnih doneskov nabere v veseli družbi po gostilnah, pri zabavah, veselnicah in koncertih, pri igrah za posebne kazni, pri stavah itd. Tu se ne more jemati ozira na donesek vsacega posameznega uda dotične družbe; tu se le reče, v tej in tej družbi se je skladalo za „Narodni Dom“ in zložilo toliko. Ker se po tej poti posebno krajcarske knjižice, preračunjene na manjše svote, lahko prazné, bi svetovali gg. poverjenikom, naj odmenijo takim slučajem kar cele strani v svojih knjižicah z napisi, kakor na pr.: Vesela družba od — do —; ali: Kazni pri igri od — do — itd. To vgaja tem bolje, ker se nabirajo v tacih slučajih po navadi okrogle svote, recimo 50, 60 krajcarjev itd., ne pa 12, 24, 36, 48 kr. itd., kar bi se skladalo in vjemalo s posameznimi predali v knjižicah. Število razprodanih knjižic je v pretečenem tednu narastlo za tri krajcarskih, tako da imamo razprodanih sedaj 21 krajcarskih knjižic. Dobili smo namreč kot 19. krajcarsko knjižico pod št. 299 (poverjenik g. A. J.) z Krškega, kot 20. knjižico pod št. 110 (poverjenik g. J. K.) z Reke pri Cirknem in kot 21. knjižico pod št. 298 (poverjenik g. J. L.) tudi z Krškega. Razen tega došel nam je od nekega mesečni donesek na desetkrajcarsko knjižico. Lepa hvala marljivim nabiralcem! (Denar in oglasila pošiljati je g. dr. Josipu Starétu, blagajniku „Narodnega Doma“ v Ljubljani.)

— (Sežanska Čitalnica) priredi veselico dne 22. novembra t. l. v dvorani gosp. viteza Scaramangà. Spored: 1.) „Za Hrvate“, poje domač zbor. 2.) „Mi vstajamo“, poje kraški kvartet. 3.) „Pevčeva klet“, deklamacija. 4.) „Na straži“, poje domač zbor. 5.) „Lovska“, poje kraški kvartet. 6.) „Bob iz Kranja“, vesela igra s petjem v enem dejanju. 7.) Ples. Pri plesu svira izvrsten kvintet. Začetek ob pol 8. ure zvečer. Vstopnina k besedi in plesu za osobo 50 kr.

— (Žalostna smrt.) Z Rake se nam piše: Mrliški oglada Anton Vone iz Laz št. 14 šel je 13oga t. m. zvečer iz Bučke proti domu: kar vidi na cesti neznanega berača ležati. Ko ga natanko pogleda, zapazi, da je uže trd in mrtev. Nekoliko ur popreje je še v Bučki beračil in nekaterim ljudem tožil, da je bolan in da bo kmalu umrl. Doma je bil iz Mirne Peči, kakor je to občinskemu svetovalcu Francu Kaplerju iz Bučke sam pravil. — Iz Črnomlja se nam poroča, da so dne 15. t. m. v gozdu pri Butoraju zraven Lahine truplo 35letne Ane Vertin iz Dragatuša našli. Imenovana je bila uže dolgo nekoliko nora. Dne 7. t. m. je pa v trenutku, ki niso nanjo pazili, iz hiše zginila in jo potem niso mogli več najti. Zgubila se je menda v gozdu in je tam vsled mraza in božjasti žalostno poginila.

— (Občinska volitev.) Pri občinski volitvi v Podgori kočevskega okraja izvoljen je bil Janez Žnidaršič iz Male Vasi županom, Janez Zevnik iz Male Vasi in Fran Erčul iz Zagorice pa občinskima svetovalcema.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 18. septembra. Ogerska delegacija je v slednji seji objavila sklepe. Haynald je govoril ob zatvorenji ter zaključil svoj govor s „slava“ na presvitlega cesarja; delegati so zaklicali živahno „slava!“

Dunaj, 18. novembra. „Wiener Zeitung“ objavlja zakon o podaljšanji ustavitve porotnih sodnij za Dunaj-Klosterneburg in Dunajsko Novo mesto, dalje zakon o oproščenju koleknine in pristojbine pri arondiranju zemljišč.

Zagreb, 17. novembra. Banski stol je v preiskalnem zaporu nahajajočemu se dr. Davidu Starčeviću na nedoločen čas, dalje dr. Franku za zmerom in dr. Derenčinu za tri mesece odvil izvrševanje advokature. — Deželni sabor je sklenil izročiti sodniji Kumičića in Radoševića.

Basel, 17. novembra. Veliki svet kantona mesta Basela je sprejel zakon o brezplačnem pokopavanju vseh prebivalcev.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 18. novembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	81.60
„ „ „ srebro	82.20
Zlata renta	108.25
5% avstr. renta	99.50
Delnice národne banke	860.—
Kreditne delnice	281.60
London 10 lir sterling	125.80
20 frankovec	10.—
Cekini c. kr.	5.97
100 drž. mark	61.80

Umri so:

Dne 16. novembra. Anton Berlogar, bivši hišnik, 76 l., Hilšerjeve ulice št. 6, jetika.

V civilni bólnici:

Dne 14. novembra. Valentin Škerl, hlapec, 50 l., opešanje.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
17. novbra.	7. zjutraj	744.52	— 0.6	svzh. sl.	obl.	
	2. pop.	744.82	2.0	svzh. sr.	d. js.	0.00
	9. zvečer	745.24	0.6	>	jasno	

Pristno samo s to varnostno znamko.

Prof. dr. Lieberjev

poživljajoči eliksir za živce

ozdravlja stalno, radikalno in zanesljivo vse, še tako zastarele živčne bolezni, osebno take, ki so nastale vsled mladostnih blodenj. Stalno ozdravljenje vseh oslavljenj, bledičice, bojazljivih čutiljev, glavobolov, trganja po glavi, če srce močno bije, želodečnih bolezij, težkob v prebavljanju itd.

Poživljajoči eliksir za živce, iz najzlahnejših rastlin vseh petih delov sveta, je po najnovejših izkustvih medicinske vednosti sestavljen po nekem izvedencu prve vrste, ter daje popolno poročstvo za odstranjenje gorenjih bolezni. Natančneje pové vsaki steklenici priložena okrožnica. Cena 1/2 stekl. 5 mark, cele stekl. 9 mark, proti gotovini ali povzetju.

Glavna zaloga: M. Schulz, Hannover, Schillerstrasse. Zaloge: Lekarna »pri angelju« v Ljubljani; lekarna Fr. Scholz v Beljaku; lekarna Adovicich v Trstu, Via Farneto; Salvator-lekarna v Zagrebu; lekarna »pri angelju« na Dunaji (Am Hof); lekarna »pri zlatem bobru« v Solnogradu; mestna lekarna »pri madoni« v Bocnu. (168) 26—1

Samo Richterjev

Pain-Expeller

z kotvico

je pravi, in ta preparat, s kojim se kot znano čudovito povoljno ozdravlja protin (giht) in revmatizem. To staro, skušeno domače zdravilo se prodaja po 40 in 70 kr. skoro po vseh lekarnah. Glavna zaloga: Lekarna »pri zlatem levu«, Praga, Staro mesto. V Ljubljani: E. Birschitz.

(145) 10—2

Carsko, marcno in bock-

pivo

iz pivovara bratov Kosler

priporoča

v zabojih po 25 in 50 steklenic

A. Mayerjeva

trgovina piva v steklenicah

v Ljubljani. (118) 18

Dr. Hirsch

dobro znani specialni zdravnik za sifilitiko in kožne bolezni, ozdravlja po dolgoletnih izkušnjah v nebrojnih slučajih po sijajno skušenem in gotovo učinkujočem navódu (58) 34

sifilitiko in kožne bolezni

(tudi zastarele), ulesa, bolezni scála in v mehurji, poluocije, možko slabost, ženski tok, v najkrajši dóbi radikalno brez vseh zlih nasledkov in brez oviranja v službovanju. Naslov:

Dunaj, mesto, Kärntnerstrasse 5

(prej mnoga leta v Mariahilferstrasse), zdravi od 9. do 4. ure popóldne, a tudi pismeno in (pod molčečnostjo) pošilja zdravila. Honorar primeren.

Umetne

zobe in zobovja

vdelvje po najnovšem americkanskem načinu brez vsakih bolečin ter izvršuje plombovanja in vse zobne operacije (39) 64

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradeckega mostu, I. nadstropje.

V našem založništvu je izišel na svitlo

drugi pomnoženi natis:

Poezije S. Gregorčič-eve.

Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo

2 glđ., nevez. 1 glđ. 20 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica v Ljubljani.

Blago za in obleke

le iz trajne ovóje volne, za moža srednje velikosti

3-10 metrov { za glđ. 4,96 iz dobre ovóje volne; za 8,— > boljše > > jedno obleko { > > 10,— > fine > > > > 12,40 > jako fine > >

Peruvijen iz najfineje ovóje volne v najmodernih bojah, najnoveje za gospejne suknene obleke, meter po glđ. 2,20 in glđ. 2,40.

Črni kožuhati Palmerston-tricot, čista ovója volna za gospejne zimske plašče, meter po 4 glđ., loden za gospejne plašče zoper dež in oblačila.

Popotne ogrinjače, komad po glđ. 4, 5, 8 in do glđ. 12,—. Najfineje obleke, hlače, prevlekače ali svrhne suknje, blago za suknje in dežne plašče, tifl, loden, komis, predenino, chevot, tricot, ogrinjače za dame in biljardne preproge, peruvien, toskin priporoča

Ustanovljeno Jan. Stikarofsky 1866

fabrička zaloga v Brnu.

Vzorki franco. Vzorki (ogledniki) razpošiljavajo se gg. krojaškim mojstrom nefrankovano. Pošiljatve proti povzetju čez 10 glđ. franco.

V zalogi imam sukna vedno za več nego 150000 glđ. av. v. in umeje se, da mi pri veliki svetovni trgovini ostane mnogo suknjenih ostan- kov, dolžih od 1 do 5 metrov, in sem torej primoran, take ostanke po jako nizkih fabriških cenah razpečavati. Vsak pametno misleč človek mora sprevideti, da od tako malih ostan- kov ni možno razpošiljati vzorkov na ogled, ker bi marveč vsled nekoliko stotin naročenih teh vzorkov ne ostali v kratkem nijedni vzorki a je torej skozi in skozi sleparija, ako firme suknene- ga blaga inserirajo suknene ostanke; v tacih slučajih so vzorki odrezani od celih kosov a ne od ostan- kov, torej je namen takega postopanja očividn. (125) 24—22

Ostanki, ki ne ugajajo, se zamenjavajo ali pak se pošlje nazaj denar.

Dopis! vsprejemljó se v nemškem, ogerskem, českem, poljskem, laškem in francoskem jeziku.

Za prihodnje leto 1886.

V zalogi

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani

je izšla:

Slovenska

Pratika

za navadno leto 1886.

Cena eni Pratici 13 kr. — Razpečevalcem dajemo na Pratiko jako cenejšje.